

66

*14 lutego, pismo ministra spraw zagranicznych do ambasadora USA
w sprawie strefy bezatomowej w Europie Środkowej*

Warszawa, dnia 14 lutego 1958 roku

Jego Ekscelencja Pan Jacob D. Beam
Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny
Stanów Zjednoczonych Ameryki w Warszawie

Panie Ambasadorze,

Pragnę nawiązać do rozmowy, jaką przeprowadziłem w dniu 9 grudnia 1957 roku z Panem Chargé d'Affaires Ambasady Stanów Zjednoczonych w Warszawie. W rozmowie tej przedstawiłem stanowisko Rządu Polskiego wobec zarysowujących się tendencji upowszechniania zbrojeń jądrowych na terenie Europy, a w szczególności przyspieszania zbrojeń w Niemczech Zachodnich. Groźba dalszych komplikacji przede wszystkim w Europie Środkowej, przez którą przebiega linia styku przeciwstawnych ugrupowań militarnych, oraz wzrostu napięcia międzynarodowego skłoniła Rząd Polski do podjęcia wówczas bezpośrednich rozmów w drodze dyplomatycznej na temat polskiej propozycji, złożonej 2 października 1957 roku na forum ONZ, w sprawie stworzenia strefy bezatomowej w Środkowej Europie.

Propozycja ta wzbudziła żywe zainteresowanie w kołach rządowych i politycznych oraz w szerokiej opinii publicznej wielu krajów.

Biorąc pod uwagę szereg opinii zgłoszonych w oświadczeniach złożonych w związku z polską propozycją oraz w celu ułatwienia negocjacji Rząd Polski postanowił przedstawić bardziej szczegółowe rozwinięcie swoich propozycji. Znajduje to wyraz w załączonym memorandum²², które Rząd Polski przesyła równocześnie rządowi Francji, Wielkiej Brytanii i ZSRR oraz innym zainteresowanych państw.

Rząd Polski zdaje sobie sprawę z tego, że rozwiązanie problemu rozbrojenia w skali światowej wymaga przede wszystkim rokowań między Wielkimi Mocarstwami oraz innymi zainteresowanymi państwami. Dlatego Rząd Polski popiera propozycję Rządu ZSRR dotyczącą spotkania kierowniczych działaczy państwowych na najwyższym szczeblu z udziałem Szefów Rządów. Spotkanie takie mogłoby również doprowadzić do uzgodnienia

---

²² Dok. nr 62.

sprawy utworzenia strefy bezatomowej w Środkowej Europie, gdyby do tego czasu nie osiągnięto porozumienia między zainteresowanymi państwami. W każdym razie podjęcie już obecnie rozmów w sprawie strefy bezatomowej w Środkowej Europie przyczyniłoby się do pomyślnego przebiegu wspomnianego spotkania.

Rząd Polski wyraża nadzieję, że Rząd Stanów Zjednoczonych przestudiuje załączone memorandum i że propozycje w nim zawarte spotkają się ze zrozumieniem Rządu Stanów Zjednoczonych. Rząd Polski ze swej strony gotów jest kontynuować wymianę zdań z Rządem Stanów Zjednoczonych w tej sprawie.

Proszę przyjąć, Panie Ambasadorze, wyrazy mojego najwyższego szacunku.

*f*A. Rapacki^f

AMSZ, z. 9, w. 47, t. 623

67

*15 lutego, notatka wicedyrektora Departamentu III
w sprawie pomocy charytatywnej dla Polski
ze strony Światowej Rady Kościołów*

Warszawa, 15 lutego 1958 r.

Ścisłe tajne

Notatka

w sprawie akcji pomocy dla Polski ze strony kościołów niekatolickich

W ostatnim roku można było zaobserwować wzmożone zainteresowanie Polską ze strony Światowej Rady Kościołów Ekumenicznych – „World Council of Churches”, znane pod skrótem „Church World Service” (CWS) z siedzibą w Genewie. Organizacja ta zrzesza obecnie 258 kościołów i sekt niekatolickich. Reprezentantem CWS w Europie i dyrektorem dla spraw Europy Wschodniej jest dr. Howard Franklin SCHOMER, a jego zastępcą John